

16. april 2019

UPA 2019/161

Naqqiut

Siunnersuut imm.161. 11. februar 2019-meersoq taarserpaa
(Siunnersuuteqartup atia allanngorpoq)

Inatsisartut suleriasianni § 36 naapertorlugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Nunatsinni sygeforsikring atuutilissagaluarpat suut pitsaaqutaassanersut suullu ajoqutaassanersut pillugit apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq.

(Inatsisartuni ilaasortaq Siverth K. Heilmann, Atassut)

Inuaqatigiinni aningaasartuutiginerpaasarput tassaavoq peqqinnissaqarfipput ukiumut 1,4 mia. Kr.-it atorpeqartarlutik. Taamaattorli peqqinnissaqarfipput naammaginangitsutut isiginiartarparput. Nakorsassaaleqineq, nakorsiarnissamat periarfissaaleqineq, saaffiginnittarneq naammaginangitsaq, sivisuupilussuarmik utaqqisitaasarneq. Allarparujussuit aamma eqqaasinnaagaluarpagut.

Tunnngaviusumik inuit tamatta timerput peqqinnerpullu nammineerluta akisussaaffigivarput. Taamaattumik peqqinnartumik inuunissaq pingaaruteqarlunnarpoq, peqqinnartumik nerinissaq, imigassartorpallaanginnissaq, ikiaruunnginnissaq, timersortarnissarlu. Peqqinneq inummiit namminermit aallartitarpoq. Angajoqqaajusugullu akisussaaffigaarput meeqqagut aamma peqqinnartumik inuuneqartissallugit, peqqinnartumillu inuunissaannik ilinniartittuassallugit.

Kisianni tamavitta napparsimalertarpugut nakorsiartariaqartarlutalu sorpassuit pissutaallutik. Aamma pisinnaatitaaffiguassavarput nakorsiarsinnaanissaq, kigutileriffiliarsinnaanerlu. Politikkikkulli eqqartorsinnaasariaqarparput inuiaqatigiinni nunattalu karsiata qanoq annertutigisoq akilertassaneraa. Qanorlu annertutigisumik akeqanngitsumik peqqinnissaqarfik ingerlattassanerlutigu.

Isumaqarpugummi qanorluunniit annertutigisumik peqqinnissaqarfimmut aningaasaliissutit qaffassartuutaraluarutsigit imaaliillaannaq nakorsassaaleqineq apparallarunngitsaq, inuillu annerusumik peqqinnerusumik inuulissasut, naak aningaasartuutitsinni annerpaajugaluartoq. Maannalu oqallisissiasatut saqqummiupparput inuiaqatigiinnut qanoq naleqassangatinneeripput, iluaqutaasinnaassanersoq sygeforsikringitut ittumik nunatsinni pilersitsigutta.

Nunatta karsianut oqilisaataasinnaanarluni sygeforsikring-itut ittumik pilersitsigutta. Nunatta karsianut oqilisaataasinnaanarluni ilaannakortumik atuisut akiliisittalerutsigit.

Taakkuusinnaappullu inuit nammineerluta aqussinnaasatsinnut nappaatinut tunngasut. Assersuutigineqarsinnaapput naartuersittarnerit, tigutileriffiit, peqqinnangitsumik nerisaqartarsimanermut tunngasut, pujortartarsimanermut tunngasut allallu inuup nammineerluni piliaanut tunngassuteqarsinnaasut.

Eqqartugassaq imaannaangitsuvoq ullumikkullu pissutsinut atuuttunut sungiusimasatsinnullu allaanerungarluni. Uanilu eqqartugassaavoq periarfissaq nutaaq ammaffigineqassappat qanoq annertutigisumik killilerneqarsinnaassagaluarnersoq. Sygesikringeqartalissagaluaruttami tamatta nunatsinni najugallit assigiimmik pineqartariaqarpugut. Aallartissutaasinnaavormi nappaatitunut allanullu katsorsaataasunut aalajangersimasunut, nakorsaatinulluunniit aalajangersimasunut ilaannakortumik akiliisalernissaq.

Siunertaavorlu inuit namminneerlutik peqqissusertik timertillu annerusumik akisussaaffigisutut misigilernissaat. Assersuutigalugu kigutigissarluartuarnissaq, usuup puunik atuiuarnissaq il.il.

Aap, allaffissornikkut annertusaataassaaq. Siunertaavorli inuit peqqinnarnerusumik akisussaassuseqarnerusumillu inuulerpata, ilaatigullu aningaasartuutaasunut akileeqataalaalterpata tamakkiisumik peqqinnissaqarfimmut aningaasartuutaasartut appartinneqarsinnaasut. Sipaarutaasinnaasullu atorneqarsinnaassallutik sinerissami nakorsassarsiornermut kiisalu peqqinnissaqarfik tamakkiisumik toqqissisimanarnerusoq.

Naalakkersuisut nassuiaalaaqqunarput taamatut iluseqarsinnaasumik nunatsinni sygesikringeqarneq ingerlateqqikkusussinnaanersut, iluaqutaasinnaasut ajoqutaasinnaasullu ilanngullugit ersersillugit. Siornatigullu taamatut siunertalimmik suliaqartoqareersimappat eqqarsaateqartoqarsimappallu ilanngullugit nassuiaqqunarput nunatsinni sygesikringitut ittumik pilersitsisoqarnissaa pillugu.

Naalakkersuisullu eqqarsaatersuuteqareersimanerlutik peqqinnissaqarfiup iluani suliarineqartartuni ataasiakkaani inuup nammineerluni ilaannakortumilluunniit akilertalissappagit, annertunerusumik akisussaassuseqarneq malunniutissanersoq peqqinnerulernermullu iluaqutaalluni. Tassalu inuup nammineerluni iliuuserisinnaasaminit akisussaaffik annertunerusoq pigilerpagu peqqinnerusumillu inoorusunnerussanersoq akileeqataasalernermigut, peqqinnissaqarfimmullu aningaasartuutaasartunut annikillisaasinnaalluni, inuiaqatigiit peqqinnerannut kingunerluuteqanngitsumik.

Tamatta akisussaaffimmik tiguseqataasa, pingaartumillu nammineerluta timitsinnut.